

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/130/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5121209267
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5121209267.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vargovej (sudkyne spravodajkyne) a členov senátu – sudcov JUDr. Jany Kotrčovej a JUDr. Jozefa Šuleka v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, D., právne zastúpený: JUDr. Ivana Tomkova, advokátka so sídlom Kvačalova 1, Žilina, IČO: 42 071 381, proti žalovaným: 1/ E. F. B., G. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, D., 2/ H. F., G. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, D., 3/ I. H. B. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, D., zastúpený splnomocneným zástupcom I. J. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/XX, L., 4/ M. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, D., o určenie, že žalobca je dedičom po poručiťovi H. F., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 17C/75/2021-209 zo dňa 20.03.2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie mení tak: že:

Súd určuje, že žalobca A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, občan SR je zákonným dedičom v II. dedičskej skupine po poručiťovi H. F., G. F., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom D., C. XXXX/X.

II. Žalobcovi sa voči žalovaným 1/ a 4/ náhrada trov konania nepriznáva.

III. Žalovaní 2/ a 3/ sú povinní nahradiť žalobcovi spoločne a nerozdielne dôvodne vynaložené trovy prvostupňového a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Žilina domáhal určenia, že je zákonným dedičom v II. dedičskej skupine po poručiťovi H. F., G. F., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX (ďalej len „poručiťel“). Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom žalobu v celom rozsahu zamietol, žalovaným 1/, 2/ a 4/ voči žalobcovi náhradu trov konania nepriznal a žalovanému 3/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Súd prvej inštancie ustálil, že poručiťel zomrel dňa XX.XX.XXXX a dedičské konanie je vedené pod sp. zn. 9D/347/2019. Ako dedičia zo zákona v II. dedičskej skupine boli k dedeniu povolaní žalovaná 1/ ako manželka poručiťela, žalovaná 2/ a žalovaný 3/ ako rodičia poručiťela. Žalovaná 1/ na predbežnom vyšetrení dňa 17.09.2019 požiadala, aby sa v konaní o dedičstve po poručiťovi konalo ako s dedičmi zo zákona v II. dedičskej skupine aj s jej deťmi. Na základe výzvy súdu v dedičskom konaní následne žalobca podal žalobu o určenie, že je dedičom po poručiťovi. Súd prvého stupňa uviedol, že dedičia zo zákona sú rozdelení do troch dedičských skupín a dôvodom dedenia zo zákona v zmysle týchto skupín nemusí byť vždy len príbuzenský vzťah. Zákon v §474 ods. 1 OZ používa výraz s poručiťelom v spoločnej domácnosti a z tohto možno vyvodíť, že spoločnou domácnosťou poručiťela a ďalších osôb treba rozumieť skutočné spolužitie v spotrebnom spoločenstve všetkých týchto osôb.

Spolužitie uvedených osôb s poručiťom v spoločnej domácnosti musí existovať v čase smrti poručiťa. Pojem domácnosti zahŕňa nielen zamýšľanú trvalosť, ale aj to, že toto spoločenstvo muselo existovať určitú dobu pred smrťou poručiťa. Zákon vyžaduje minimálne jednoročnú trvácnosť domácnosti, pričom jeden rok sa počíta spätne ku dňu smrti poručiťa. Musí byť splnená ešte jedna z týchto dvoch alternatívnych podmienok, a to starostlivosť o spoločnú domácnosť alebo odkázanosť na výživu poručiťa. Súd ustálil, že kritéria uvedené v tomto ustanovení nie sú teda plne totožné s kritériami rozhodnými pre pojem spoločnej domácnosti podľa ustanovenia § 115 OZ. K ďalšej podmienke uviedol, že v prípade starostlivosti spolužijúca osoba musí svojou osobnou činnosťou, finančne či akýmkoľvek iným spôsobom prispievať k udržiavaniu tejto domácnosti, pokiaľ jej v tom nebráni prechodné zdržovanie sa na inom mieste z vážnych dôvodov.

2. Ďalej súd ustálil, že žalobca posledný rok býval na internáte a žil v jednom byte s matkou a jej manželom od roku 2012 na adrese C. XXXX/X, D.. Je prirodzené, že ak poručiť a matka žalobcu spoločne uhradili náklady na domácnosť a svoje potreby, čím vytvárali spoločnú domácnosť, logicky vyznieva aj fakt, že ekonomická závislosť žalobcu bola skôr na jeho matke ktorá mala aj dispozičné oprávnenie s peňažnými prostriedkami vrátane poručiťových. Bolo nepochybné, že žalobca nefinancoval chod spoločnej domácnosti, keďže bol študentom strednej školy a vyživovacia povinnosť rodiča voči nemu zostáva zachovaná, pretože vyživovacia povinnosť je zákonná a táto povinnosť zaťažuje rodičov. Poručiť nebol biologickým otcom žalobcu, ktorému by táto povinnosť vyplývala zo zákona o rodine. Žalobca bol poberateľom dávok sociálneho zabezpečenia, sirotsky dôchodok po zomrelom otcovi bol poskytovaný jeho matke žalovanej 1/, z ktorých boli hradené náklady na výživu žalobcu. Súd vychádzal aj zo skutkových zistení, že žalobca len počas víkendov, keďže študoval mimo miesta bydliska, čas trávil s rodinou pri starostlivosti o domácnosť tým, že spoločne s ostatnými členmi upratoval byt, chodili na rodinné nákupy, ktoré však hradili poručiť s manželkou. Na základe uvedených skutkových zistení a úvah súd prvého stupňa dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že žalobca, ktorý žil s poručiťom najmenej po dobu jedného roka pred smrťou v spoločnej domácnosti z tohto dôvodu bol odkázaný výživou na poručiťa a preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalovaným 1/, 2/ a 4/ nárok na náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že im preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky nevznikli.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd jej návrhu vyhovie a prizná mu náhradu trov konania. Žalobca uviedol, že v konaní riadne preukázal, že sa o spoločnú domácnosť staral primerane svojmu veku možnostiam a schopnostiam v rozhodnom čase, t. j. že v spoločnej domácnosti vykonával domáce práce napr. upratovanie, varenie, nakupovanie, čím sa súd vôbec nezaoberal. Má za to, sa podieľal na zveľaďovaní domácnosti vlastnou fyzickou aktivitou počas výkonu domácich prác, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21Cdo 436/2001 zo dňa 16.01.2002. Ďalej uviedol, že je úplne bežným javom, ak rodičia stredoškôľakov nevyžadujú od svojich detí, aby sa finančne podieľali na chode domácnosti, keďže im v prvom rade ide o to, aby ju úspešne ukončili. Poukázal na to, že počas pojednávania konaného dňa 20.03.2023 bolo zo strany prvostupňového súdu po vynesení rozsudku konštatované v rámci skráteného odôvodnenia, že žalobca žil v spoločnej domácnosti a aj sa podieľal na starostlivosti o ňu, ale nebol výživou odkázaný na poručiťa. Uvedené konštatovanie súdu prvého stupňa je v rozpore s vydaným rozsudkom. Rozsudok súdu prvého stupňa je preto zmätočný. Súd sa ďalej nezaoberal tým, akými schopnosťami a možnostami žalobca v rozhodnom čase disponoval, iba formalisticky konštatoval, že na domácnosť finančne neprispieval, teda sa o ňu nestaral. Na ťarchu žalobcu nemôže byť skutočnosť, že v nevyhnutnom čase sa zdržiaval na internáte za účelom štúdia na strednej škole. Je úplne bežné, že deti počas štúdia na strednej škole mimo miesta svojho trvalého pobytu vykonávajú menej domácich prác. Z vykonaného dokazovania bolo žalobcom preukázané, že sa poručiť o žalobcu staral, poskytoval mu rodinné zázemie, podporu ako rodič dieťaťu, financoval jeho základné potreby zo spoločného rodinného rozpočtu, ktorý mal so žalovanou 1/. Uviedol, že pojem výživa v zmysle § 474 ods. 1 OZ nie je možné klásť do roviny so zákonnou úpravou vyživovacej povinnosti vyplývajúcej zo zákona o rodine pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21Cdo 3233/2009 zo dňa 27.10.2010. Je potrebné výživu chápať nie len v užšom zmysle slova, ale i ako uspokojovanie potrieb ostatných ako je oblečenie, potreby kultúrneho vyžitia, vzdelávacie, rekreačné, športové, záujmové atď. Dôkazy preukazujú aj skutočnosť, že z rodinného rozpočtu poručiťa a žalovanej 1/ bolo financované jeho štúdium, strava, dočasné ubytovanie na internáte, darčeky, výlety a iné. Keďže poručiť a žalovaná v rade 1/ nemali zrušené BSM, akýmkoľvek jej výdavok spojený s výživou žalobcu bol zároveň aj výdavkom poručiťa. nie je vôbec relevantná otázka, koľko poručiť hradil zo svojho platu, dôležité je, že sa tak dialo z prostriedkov patriacich

do BSM poručiťa a žalovanej 1/. Odvolateľ ďalej poukázal na to, že aj keď poručiť mal finančné prostriedky, ktoré nepatrili do BSM, použil ich pre potreby spoločnej domácnosti a zakúpil pre seba, žalovanú v rade 1/, žalobcu a žalovanú v rade 4/ spoločnú rodinnú dovolenku. Odvolateľ poukázal na nesprávnu interpretáciu § 474 ods. 1 OZ. Súd prvej inštancie v bode 22. uviedol, že sa spolužívajúca osoba musí svojou osobnou činnosťou, finančne či akýmkoľvek iným spôsobom prispievať k udržiavaniu tejto domácnosti, ale v rozsudku sa zaoberá len tým, že žalobca finančne neprispieval na spoločný chod domácnosti. Neprítomnosť žalobcu v spoločnej domácnosti za účelom vzdelávania sa vyhodnotil tak, že sa žalobca o spoločnú domácnosť nestaral, keďže bol doma len cez víkendy. Z judikatúry vyplýva, že práve štúdium mimo miesta, kde sa starostlivosť

o domácnosť obvykle vykonáva, je jedným z vážnych dôvodov, ktoré ospravedlňujú spolužívajúcu osobu z dočasnej neúčasti na starostlivosti o spoločnú domácnosť. Uviedol, že odkázanosť výživou na poručiťa nemusí vyplývať z vyživovacej povinnosti podľa zákona o rodine. Ďalej namietal, že vo veci rozhodoval nezákonný sudca, pretože dňa 09.02.2022 žalobca podal návrh na spojenie súdnych konaní sp. zn. 42C/74/2021 a sp. zn. 17C/75/2021 vedených na Okresnom súde Žilina. Účastníkmi konaní sú tie isté osoby, pričom skutkovo uvedené súdne konania spolu súvisia, keďže ide o určenie, že žalobca a žalovaná 4/ sú dedičmi po poručiťovi. Ďalej súd pochybil, keď pripustil zastupovanie žalovaného 3/ splnomocnenou zástupkyňou pani I. J. K., pretože zastupovala žalovaného 3/ aj v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Žilina pod sp.zn. 42C/74/2021, pričom toto súdne konanie nie je do dnešného dňa právoplatne skončené.

4. K odvolaniu sa vyjadrili žalovaní v rade 2/ a 3/ obsahovo totožnými podaniami zo dňa 09.06.2023 a 12.06.2023 (ďalej len „vyjadrenie“) v ktorých uviedli, že neuznávajú dedičský nárok žalobcu. Skutočnosti uvedené v žalobe, rovnako aj vo vyjadreniach a odvolaní žalobcu sú úmyselne neúplné, nepravdivé. Zdôraznili, že predmetom dedičstva po poručiťovi je majetok nespádajúci do bezpodielového vlastníctva manželov, ale ide výlučne o majetok poručiťa. Okrem splnenia prvej kumulatívnej podmienky žiť v spoločnej domácnosti po dobu najmenej jedného roku pred smrťou nebola splnená ani jedna z dvoch ďalších podmienok ustanovených zákonom. Žalobca v rozhodujúcom období od septembra 2018 až do smrti poručiťa 10.5.2019 prezenčne študoval v Dubnici nad Váhom a do miesta trvalého bydliska v D. prichádzal iba na víkendy a sviatky. Pobyt žalobcu poručiť v rozhovoroch so svojím otcom hodnotil ako čas, v ktorom žalobca fakticky nebol doma. Poručiť sa sťažoval, že si ho žalobca nevážil, nerešpektoval ho ako otca, dokonca mu vulgárne nadával a akceptoval ho len ako partnera svojej matky. Zo strany žalobcu nešlo dokonca o príspevok na starostlivosť o spoločnú domácnosť s poručiťom, ale naopak, o významnú záťaž spoločnej domácnosti. Tvrdenia, že sa podieľal na starostlivosti o spoločnú domácnosť považujú za absolútne nezakladajúce sa na pravde. Pre splnenie podmienky starostlivosti o spoločnú domácnosť sa vyžaduje aktívny výkon domácich prác, zabezpečovanie chodu domácnosti, starostlivosť o členov domácnosti a iné. Žalovaní poukázali na to, že sirotsky dôchodok je štátna sociálna dávka, ktorá pre nezaopatrené deti po smrti rodiča slúži na pokrytie potrieb dieťaťa. K podmienke odkázanosti žalovaní uviedli, že táto odkázanosť nie je totožná s nárokom na výživu voči poručiťovi podľa úpravy v tretej časti zákona o rodine. Za osobu odkázanú výživou na poručiťa sa považuje aj osoba, ktorá nemala vlastný zdroj príjmov na úhradu svojich osobných potrieb a súčasne nemala voči nikomu nárok na ich úhradu. Žalobca mal aj iné zdroje k úhrade svojich potrieb ako plnenie z vyživovacej povinnosti matky, sirotsky dôchodok a brigády. Nevlastný rodič nemá povinnosť platiť výživné na dieťa svojho manžela, pokiaľ si ho neosvojí. Skutočnosť, že poručiť veľkoryso a dobrovoľne platil účty v domácnosti a spoločné dovolenky pre deti jeho manželky z prvého manželstva, nie je možné považovať za relevantný dôkaz odkázanosti výživou na poručiťovi. Ďalej žalobca zmätočne argumentuje judikatúrou ktorá sa používa pre účely výkladu pojmu spoločná domácnosť, ktorý nie je totožný s pojmom starostlivosť o spoločnú domácnosť. Ani dobrovoľné dary poručiťa nezohrávajú žiadnu rolu pri dokazovaní odkázanosti. Poručiť aktuálne študuje na vysokej škole a jeho matka ho nielen živí, ale navyše za neho platí aj výdavky na právne zastúpenie. K návrhu na spojenie vecí dodávajú, že súd nie je povinný vyhovieť návrhu na spojenie vecí a na spojenie vecí nie sú splnené podmienky. Zároveň súd nepochybil, ak pripustil zastúpenie žalovaného 3/ splnomocnenou zástupkyňou I. J. K.. Civilný sporový poriadok umožňuje aj opätovné zastúpenie sporovej strany konania zástupcom, ktorého si strana zvolila. Žalovaní zotrvávajú na svojich vyjadreniach a žiadajú, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

5. V replike žalobca zopakoval svoje tvrdenia uvedené v odvolaní a doplnil, že pojem spoločná domácnosť vychádza z mravného a hospodárskeho hodnotenia spolužitia, ktoré môže vyvárať vzťahy podobné rodinným resp. ich môže nahradzovať, pričom sa nevyžaduje úhrada všetkých potrieb

spolužijúcich osôb. V rozhodnom období bol študentom strednej školy a nemal vlastné finančné zdroje na zabezpečovanie si svojich potrieb, teda v plnom rozsahu bol odkázaný na poručiteľa ako žiteľa rodiny. Uviedol, že žalovaní 2/ a 3/ nenavštevovali spoločnú domácnosť, v ktorej žil žalobca s poručiteľom, teda ich vyjadrenia týkajúce sa starostlivosti žalobcu o spoločnú domácnosť a odkázanosti žalobcu na výživu poručiteľa sa zakladajú len na ich subjektívnom pocity a nie na reálnej skúsenosti. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21Cdo 3233/2009 zo dňa 27.10.2010 s tým, že poskytovanie výživy je síce majetkovej povahy, ale obsahuje v sebe určité špecifické znaky osobnej povahy, ktorými sa odlišuje od majetkovoprávných vzťahov upravených v zákone o rodine. Výživou pre potreby § 474 OZ treba rozumieť uspokojovanie základných životných potrieb tak v užšom zmysle slova, ako aj uspokojovanie potrieb ostatných ako je ošatenie, ubytovanie, potreby kultúrne, vzdelávacie, rekreačné, športové, záujmové a pod. Dodal, že smrť poručiteľa nepriaznivo zasiahla do jeho života, keďže s výživou žalobcu a žalovanej 1/ začala pomáhať blízka rodina finančnými príspevkami čo žalovaná 1/ uviedla pri svojom výsluchu. Po psychickej stránke sa žalobca musel vyrovnávať so stratou blízkej osoby. Že žalobca študuje na vysokej škole mu bolo umožnené aj v dôsledku toho, že žalovaná 1/ začala poberať vdovský dôchodok a v štúdiu ho podporuje. Dôchodok z časti nahrádza stratený rodinný príjem. Už len skutočnosť, že žalovaná 1/ musela zaobstarať finančné prostriedky na chod domácnosti od tretích osôb je dôkazom toho, že žalobca bol na výžive poručiteľa závislý.

6. Žalovaní v rade 2/ a 3/ na repliku reagovali podaniami zo dňa 14.08.2023 s totožným obsahom. Uviedli, že žalobcove tvrdenie, že vdovský dôchodok žalovanej preukazuje ekonomickú odkázanosť, je nesprávne. Vdovský dôchodok je dôchodková dávka, ktorá sa poskytuje zo starobného poistenia alebo z invalidného poistenia a účelom vdovského dôchodku je zabezpečiť vdove príjem v prípade úmrtia jej manžela. Skutočnosť, že matka žalobcu poberala vdovský dôchodok nepreukazuje ekonomickú závislosť žalobcu na poručiteľovi pred jeho smrťou. Rozhodnutie matky žalobcu zaobstarať si finančné prostriedky pramení zo subjektívnych požiadaviek a nárokov na chod domácnosti, ktoré vznikli po smrti poručiteľa a nemajú priamu súvislosť s obdobím pred jeho smrťou. Tvrdenia a subjektívne názory žalobcu, že rodina F. odmietala prijať matku žalobcu s jej deťmi do rodiny, že jej členovia nenavštevovali novú rodinu poručiteľa sú nepravdivé. Rodiny sa zvykli stretávať v rodičovskom dome poručiteľa na rodinných oslavách, počas sviatkov a návštev súrodencov poručiteľa u rodičov.

7. Žalovaní v rade 1/ a 4/ zostali v odvolacom konaní nečinní.

8. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 379, § 380 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) pričom dospel k záveru, že vo veci je potrebné nariadiť pojednávanie a z časti zopakovať dokazovanie za účelom ustálenia skutkových okolností a uvedenia právneho posúdenia, ktoré je rozdielne od právneho posúdenia vykonaného súdom prvej inštancie.

9. Na pojednávaní dňa 30.04.2024 odvolací súd prečítal podstatný obsah žaloby, vyjadrení strán v konaní pred súdom prvej inštancie, rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolania a vyjadrení strán v odvolacom konaní a zopakoval dokazovanie, a to v rozsahu prečítania podstatného obsahu listinných dôkazov (výpisov z účtu, uznesenia Okresného súdu Žilina sp.zn. 9D/347/2019-80 zo dňa 20.9.2021) a oboznámenia sa s obsahom fotodokumentácie.

10. Žalobca v odvolacej replike navrhol doplniť dokazovanie prečítaním zápisnice Okresného súdu Žilina o pojednávaní zo dňa 23.9.2022 sp.zn. 42C/74/2021. Splnomocnená zástupkyňa žalovaného 3/ naproti tomu na nariadenom odvolacom pojednávaní dňa 30.4.2024 navrhla doplniť dokazovanie prečítaním listín s označením „Svedectvo“ – písomných prehlásení I. H. B. F. a N. F.. Ďalej navrhla, aby odvolací súd uložil žalovanej 1/ povinnosť predložiť odvolaciemu súdu telefonickú nahrávku komunikácie poručiteľa so žalobcom a žalovanou 4/.

11. Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcov alebo nesprávneho obsadenia súdu

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

12. Odvolací súd na nariadenom pojednávaní dňa 30.4.2024 všetky stranami konania v odvolacom konaní produkované novoty – nové návrhy na vykonanie dôkazov, zamietol, nakoľko tieto neboli

uplatnené pred súdom prvej inštancie, pričom neboli splnené podmienky, ktoré má namysli citované ust. § 366 CSP, k tomu, aby mohli byť odvolacím súdom vzaté do úvahy. Netykajú sa procesných podmienok konania, vylúčenia sudcu, nemá byť nimi preukázané, že došlo v konaní k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ani strany konania netvrdili žiadnu objektívnu príčinu, ktorá by im bránila vzniesť uvedené dôkazné návrhy už v konaní pred súdom prvej inštancie.

13. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom, že žalobca, ktorý žil s poručiteľom najmenej po dobu jedného roka pred smrťou v spoločnej domácnosti, sa nestaral o spoločnú domácnosť ani nebol odkázaný na poručiteľa výživou, pretože v rozhodnom čase študoval mimo miesta bydliska a s rodinou trávil čas len počas víkendov a mal vlastný príjem v podobe sirotského dôchodku.

14. Podľa § 474 ods. 1 OZ ak nededia poručiteľovi potomci, dedí v druhej skupine manžel, poručiteľovi rodičia a ďalej tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa.

15. Podľa § 474 ods. 2 OZ dedičia druhej skupiny dedia rovnakým dielom, manžel však vždy najmenej polovicu dedičstva.

16. Podľa § 115 OZ domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhradzujú náklady na svoje potreby.

17. Súd prvého stupňa správne ustálil, že jednou z podmienok pre priznanie dedičského práva po poručiteľovi osobe žijúcej v jednej domácnosti je minimálne jednoročná trvácnosť takejto domácnosti, pričom jeden rok sa počíta späť ku dňu smrti poručiteľa. Rovnako súd prvej inštancie správne ustálil, že ďalšou kumulatívnou podmienkou, ktorá musí byť splnená je starostlivosť o spoločnú domácnosť, alebo odkázanosť osoby na výživu poručiteľa.

18. Odvolací súd uvádza, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza zväčša riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. O takýto prípad sa jedná aj v danej veci, keď súd prvej inštancie na vec síce aplikoval právne predpisy, pod ktoré možno prejednanú vec subsumovať (§ 474 ods. 1 a 2 OZ), ale ich nesprávne vyložil. Rozdielnosť právneho názoru odvolacieho súdu na posudzovanú vec teda nespočíva v použití iných právnych noriem, ktoré by v danej veci neboli doposiaľ použité, ale v inom výklade správne aplikovaných právnych predpisov, ktoré však súd prvej inštancie nesprávne vyložil. Odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie vychádza aj z nesprávne zisteného skutkového stavu.

19. Odvolací súd sa v rámci konania zameril na zistenie, či sú splnené podmienky, aby žalobca bol dedičom druhej dedičskej skupiny. Odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, ako aj (z časti) zopakovaného dokazovania (prečítaním listinných dôkazov a oboznámením sa s fotodokumentáciou) vykonaného odvolacím súdom, dospel k záveru, že a/ žalobca s poručiteľom žil v spoločnej domácnosti (§ 115 OZ); b/ spolužitie existovalo minimálne jeden rok pred smrťou poručiteľa (§ 474 ods. 1 OZ); c/ s poručiteľom sa staral o spoločnú domácnosť a bol tiež odkázaný výživou na poručiteľa (§ 474 ods. 1 OZ).

20. V konaní bolo nesporne preukázané, že žalobca žil v spoločnej domácnosti s poručiteľom mnoho rokov pred smrťou poručiteľa. K tvrdeniu žalovaných 2/ a 3/, že v prípade žalobcu nebola splnená ani základná podmienka spolužitia v spoločnej domácnosti najmenej jeden rok pred smrťou odvolací súd dodáva, že samotná skutočnosť, že žalobca prechodne býval na internáte za účelom vzdelávania na strednej škole nie je dôvodom, ktorý by bolo možné hodnotiť ako prerušenie spolužitia v jednej domácnosti. Nesplnenie tejto podmienky odvodzuje súd prvej inštancie a žalovaní 2/ a 3/ od dočasného

a netrvalého prerušenia spolužitia pričom žalovaní 2/, 3/ sami nerozporovali, že sa žalobca na víkendy a sviatky vracal domov. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 12/1968 podľa ktorého: „Pojem spoločnej domácnosti v zmysle § 474 ods. 1 OZ treba vykladať tak, že spravidla predpokladá spoločné bývanie. Výnimka je možná len ak išlo o dočasný a prechodný pobyt mimo spoločnej domácnosti z dôvodu liečenia v nemocnici, z dôvodu návštevy príbuzných, vojenskej služby atď. Prítom je ďalej treba rozumieť pod pojmom spoločnej domácnosti skutočné a trvalé spolužitie dvoch alebo viacerých ľudí, kde jednotliví členovia spoločne prispievajú na úhradu a obstarávanie spoločných potrieb, ako má na mysli § 115 OZ.“ Odvolací súd má za to, že na prejednávanej vec možno aplikovať aj závery vyjadrené v rozhodnutí Najvyššieho súdu ČSR zo dňa 10.06.1982 sp.zn. Cpj 163/81, podľa ktorého: „V prípadoch, v nichž po dočasnou dobu nemohla osoba, na niž mělo užívací právo prejsť, pobývať v bytĕ z vážnych dôvodů (nemoc, léčebný pobyt, studium, výkon zaměstnání dočasně mimo bydliště), vycházejí soudy z toho, že nelze dopustit, aby se z uvedených důvodů změnilo právní postavení těchto osob a aby ztratily možnost stát se uživateli bytu po smrti jejich původního uživatele. Trvalé opuštění společné domácnosti lze obecně vymezit jako jednání vedené s úmyslem domácnost zrušit a již neobnovit.“

21. Za skončenie ani prerušenie spolužitia sa tak nepovažujú prípady, ak sa spolužijúca osoba a poručiteľ dočasne zdržiavali na rôznych miestach bez úmyslu ukončiť spolužitie, pričom dôležitý je práve úmysel takéto spolužitie prerušiť alebo ukončiť, čo v tomto prípade nebolo v konaní preukázané. Samotný pobyt žalobcu cez pracovný týždeň na internáte takýto úmysel žalobcu nepreukazuje. Ak by sa súdy pridržovali výkladu prezentovaného súdom prvej inštancie, resp. žalovanými 2/, 3/, ad absurdum by nastala situácia, kedy by podmienku spolužitia v spoločnej domácnosti nesplnil člen domácnosti, ktorého výkon pracovnej činnosti je spojený s viacdňovými služobnými cestami. Takýto výklad je neudržateľný a v zjavnom rozpore s úmyslom zákonodarcu pri prijímaní tejto normy, ktorá myslí na všetky osoby, ktoré s poručiteľom prípadne ani nie sú v príbuzenskom pomere, ale žili s ním vo vzťahu, ktorý sa z hľadiska citového, mravného a hospodárskeho podobal rodinnému vzťahu, ktorý medzi žalobcom a poručiteľom bezpochyby vznikol. Odvolací súd v danom prípade vychádzal z tvrdení žalobcu, ktoré bolo zhodné s vyjadreniami žalovaných 1/, 4/, že žil v spoločnej domácnosti s poručiteľom od roku 2012. Žalovaní 2/, 3/ nepopreli skutkovo významné tvrdenie žalobcu, že poručiteľ so žalovanou 1/ (matkou žalobcu), žalovanou 4/ (sestrou žalobcu) a žalobcom od roku 2012 po svadbe poručiteľa so žalovanou 1/ sa nasťahovali do spoločného bytu. Od tohto momentu podľa mienky odvolacieho súdu viedli spoločnú domácnosť, pričom k prerušeniu spolužitia v spoločnej domácnosti zo strany žalobcu v dôsledku jeho pobytov na internáte v rozhodnom období (rok pred smrťou poručiteľa) nedošlo.

22. Bez ohľadu na to, že poručiteľ nebol biologickým otcom žalobcu, žili spolu trvale v jednej domácnosti, o ktorú sa s ohľadom na všetky okolnosti spoločne starali. Na tomto mieste považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že podľa potrieb sa členovia spoločnej domácnosti podieľajú na všetkých výhodách tohto spoločenstva, či už ide o spoločné bývanie alebo stravovanie, ošatenie, zábavy, výlety, prázdninový pobyt atď. Vzájomné príspevky sa na tieto účely nehodnotia. Ide tu predovšetkým o pocit spolunáležitosti v tomto celku spoločnej domácnosti, v ktorom každý podľa možnosti prispieva, pričom nemusí ísť len o príspevok finančný, ale podstatným môže byť práve osobný vklad (pomoc) spolužijúcej osoby. V konaní žalovaní 2/, 3/ síce popreli skutkovo významné tvrdenie žalobcu (podporené aj vyjadrením žalovanej 1/ a žalovanej 4/) že žalobca v rámci svojich možností pomáhal pri upratovaní spoločného bytu, chodieval s poručiteľom na nákupy a pomáhal pri príprave stravy, avšak učinili tak v konaní pred súdom prvého stupňa predovšetkým z dôvodu, že žalobca sa o spoločnú domácnosť starať nemohol, keďže bol väčšinu týždňa v škole. S týmto argumentom žalovaných 2/, 3/ súhlasiť nemožno. Rozsah starostlivosti o spoločnú domácnosť zákonodarca neprepisuje. Preto nemožno vylúčiť naplnenie tohto pojmu aj v prípade, ak starostlivosť o spoločnú domácnosť v rámci objektívnych možností žalobcu daných jeho štúdiom mimo miesta bydliska prebiehala „len“ v čase, keď nebol v škole. Pre starostlivosť o spoločnú domácnosť nie je vždy rozhodujúci rozsah podielu na spoločných prácach, ale reálne spolužitie s cieľom (úmyslom) tvoriť spoločnú domácnosť. Je potrebné v takýchto prípadoch zohľadniť aj vek spolužijúcej osoby a zmeny v spoločenskom vývoji za ostatné obdobie. V súčasnosti na mladších členov domácnosti nie sú kladené tak výrazné nároky ako v minulosti, najmä pokiaľ ide o domáce práce. Za ostatné obdobie sa zásadne zmenilo vnímanie spoločnej domácnosti, pri ktorom je v súčasnosti dôležitejšie vzájomné prežívanie a zdieľanie rozhodujúcich udalostí v živote, podelenie sa o svoje pocity a vnímanie sveta a života s cieľom vzájomnej podpory pri realizácii spoločných a individuálnych cieľov.

23. Odvolací súd z predloženej fotodokumentácie, ktorá zachytáva žalobcu a poručiteľa pri rôznych životných situáciách – stretnutiach rodiny, dovolenke, výletoch, oslavách stužkovej žalobcu atď. (č. l. 60 – 65, 67, 68, 81, 82, 85, 88, 98, 99, 105 až 107, 113 až 115), ako aj vyjadrení žalobcu, žalovaných 1/ (č. l. 131) a 4/ (č. l. 130) nemá pochybnosti o tom, že takéto reálne pozitívne prežívanie životných udalostí (osláv, výletov atď.) v spoločnej domácnosti žalobcu a poručiteľa prebiehalo. Z fotografií možno vycítiť pozitívne sytené citové väzby poručiteľa a žalobcu. Vyjadrenie žalovaných 1/ a 4/ považuje odvolací súd za významné, nakoľko spolu s poručiteľom a žalobcom tvorili spoločnú domácnosť a mohli bezprostredne vnímať intenzitu vzájomných väzieb jednotlivých členov domácnosti a charakter pomoci, ktorú si vzájomne poskytovali. Naproti tomu žalovaní 2/, 3/ v spoločnej domácnosti s poručiteľom nežili. Žalovaná 1/ vo svojom vyjadrení potvrdila starostlivosť žalobcu o spoločnú domácnosť, ako aj blízky citový vzťah poručiteľa a žalobcu, obdobný vzťahu otca a syna. Žalovaná 1/ uviedla, že poručiteľ učil žalobcu čo najpokojnejšie riešiť patové situácie a veriť v pozitívny priebeh udalostí. Žalobca si ešte ako malé dieťa „s hrdošťou“ v žiackej knižke do kolónky „otec“ vypísal údaje poručiteľa (vlastného otca žalobca nepoznal, jeho biologický otec zomrel, keď mal žalobca 5 mesiacov). Poručiteľ žalobcu inšpiroval k turistike, keď bol žalobca chorý, chodieval s ním poručiteľ k lekárovi. Poručiteľ povzbudzoval žalobcu, aby si dával vždy vyššie ciele, riešil životné situácie s pokojom a vľúdnosťou. Zúčastňoval sa i rodičovských združení počas štúdia žalobcu na strednej škole. Rovnako žalovaná 4/ potvrdila starostlivosť žalobcu o spoločnú domácnosť, ktorá spočívala v účasti žalobcu na nakupovaní, varení a upratovaní. Žalobca rovnako spolu s ostatnými členmi rodiny napr. vymaľoval byt a pripravil ho na rodinné spolunažívanie, predtým, ako sa všetci spolu v roku 2012 do bytu nasťahovali. Potvrdila, že žalobca mal s poručiteľom vzťah napíňajúci vzťah otca a syna. Poručiteľ bol pre žalobcu dôležitým mužským vzorom, trávili spolu veľa času, či už spoločne so žalovanou 4/ alebo žalovanou 1/, ako aj samostatne. Poručiteľ za žalobcu cítil rodičovskú zodpovednosť, ktorú skutočnosť vyvolala žalovaná 4/ napr. z poručiteľovho záujmu o štúdium žalobcu. Poručiteľ prispel k hľadaniu strednej aj vysokej školy. Žalovaná 4/ ďalej uviedla, že žalobcovi zaobstaral počítač a fotoaparát, ktoré pre štúdium digitálnej grafiky potreboval. Poručiteľ sa zúčastnil aj silvestrovskej stužkovej v poslednom ročníku strednej školy žalobcu a sprevádzal ho aj na rehabilitácie chrbtice, resp. návštevy lekára. Odvolací súd akcentuje, že hoc žalovaní 2/, 3/ namietali pozitívny citový vzťah poručiteľa k žalobcovi za účelom preukázania svojho tvrdenia o „zlých“ vzťahoch medzi poručiteľom a žalobcom nenavrhlí súdu prvej inštancie vykonať žiaden dôkaz.

24. Odvolací súd má ďalej za to, že žalobca bol odkázaný na poručiteľa aj výživou. Pri definícii pojmu odkázanosti výživou podľa § 474 ods. 1 OZ, si tento netreba zamieňať s vyživovacou povinnosťou podľa zákona o rodine tak, ako to urobil súd prvej inštancie. Oba právne inštitúty sú rozdielne pojmom aj obsahom. Je prirodzené a nesporné, že poručiteľ nemôže mať zákonnú vyživovaciu povinnosť k osobe podľa § 474 ods. 1 OZ, nakoľko nie sú v takom právnom vzťahu, ktorý by takýto nárok odôvodňoval. A ak by tak bolo, žalobca by dedil v inej dedičskej skupine. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/63/2022 zo dňa 26.05.2022, v ktorom vyslovil právny názor: „Za osobu odkázanú výživou na poručiteľa sa podľa dovolacieho súdu považuje aj osoba, ktorá nemala vlastný zdroj príjmov na úhradu svojich osobných potrieb a zároveň nemala voči nikomu nárok na ich úhradu a poručiteľ jej dobrovoľne a bezplatne toto plnenie poskytoval. Medzi takéto osoby možno nepochybne zaradiť aj osoby zverené poručiteľovi do pestúnskej starostlivosti. Dovolací súd berie na zreteľ skutočnosť, že maloletá žalobkyňa poberala opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej osobnej starostlivosti a poručiteľka poberala na žalobkyňu prídavok na dieťa, z ktorých poručiteľka uhrádzala výdavky spojené s potrebami maloletej žalobkyne a taktiež mala k dispozícii aj výživné od rodičov maloletej žalobkyne. Zároveň sa však dovolací súd stotožnil s názorom odvolacieho súdu o tom, že tieto peňažné prostriedky nemohli/nemuseli stačiť na výživu žalobkyne a poručiteľka musela na jej výživu prispievať z vlastných peňažných prostriedkov. Nezanedbateľnou skutočnosťou je aj osobná starostlivosť poručiteľky o maloletú ako aj vytvorenie harmonického a bezpečného prostredia pre výchovu žalobkyne, čo vyplýva zo správy, ktorú vypracoval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov 5. decembra 2016, 22. mája 2017, 7. decembra 2017 (l.č. 38-40 súdneho spisu). Z tohto záveru možno jednoznačne vyvodiť, že poručiteľka na výživu žalobkyne prispievala, čo je z hľadiska posúdenia právnej otázky, či je maloletá žalobkyňa dedičkou po poručiteľke, rozhodujúce.“ Odvolací súd ďalej poukazuje aj na právne závery vyslovené v rozhodnutí sp.zn. 3Cz/74/78, podľa ktorých: „Osoba spoluzijúca s poručiteľom v spoločnej domácnosti (v zmysle ustanovení § 474 ods. 1 a § 475 O. z.) musí svojou osobnou činnosťou finančne alebo akýmkoľvek iným spôsobom prispievať k udržiavaniu tejto domácnosti, pokiaľ jej v tom nebráni prechodné zdržovanie sa na inom mieste z

vážnych dôvodov. Ak sa o spoločnú domácnosť nestarala, môže tu dediť zo zákona iba vtedy, ak bola na poručiteľa odkázaná výživou. Postačí, ak poručiteľ tejto osobe aj dobrovoľne poskytoval úhradu na výživu bezplatne z dôvodu uvedenej odkázanosti výživou na poručiteľa.“ Odvolací súd sa s uvedenými právnymi názormi plne stotožňuje a aplikuje ich aj na prejednanú vec. Je zrejmé, že žalobca síce mal sirotsky dôchodok a občasný príjmy z brigád, avšak tieto jednoznačne nepostačovali na úhradu jeho výdavkov spojených s prípravou na budúce povolenie štúdiom na strednej škole spojených s ubytovaním na internáte, čo vyplýva aj z platieb poručiteľa a žalovanej 1/ vykonaných na úhradu výdavkov žalobcu na ubytovanie, stravu a náklady spojené s prípravou na budúce povolanie, ako je zrejmé z predložených výpisov z bankového účtu (č.l. 25 až 29, 31, 33, 34, 37, 39, 42 až 48 spisu), ktoré platby ani žalovaní 2/, 3/ nerozporovali.

25. Nebolo teda sporu o tom, že poručiteľ časť svojich príjmov pravidelne poukazyval na úhradu potrieb žalobcu. Takýto prístup zo strany poručiteľa by nebol realizovaný pri osobe, ktorú by nepovažoval za „súčasť“ svojej domácnosti a ktorá by naň nebola odkázaná výživou. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 21Cdo 3233/2009 zo dňa 27.10.2010, zo záverov ktorého pre účely danej veci možno citovať: „...z hľadiska všeobecnej interpretácie ust. § 474 ods. 1 OZ je potrebné spresniť, že požiadavka „odkázanosti“ dediča „výživou“ na poručiteľa je splnená vždy vtedy, keď poručiteľ aj bez povinnosti vyplývajúcej zo zákona zabezpečuje buď celkom krytie všetkých potrieb výživy dediča alebo sa na krytí týchto potrieb podieľa aspoň významnou mierou (samozrejme po dobu existencie spolužitia v spoločnej domácnosti požadovanej zákonom) v druhom popísanom prípade nie je potom rozhodujúce, akým spôsobom a z akého (právneho) dôvodu sú zostávajúce potreby výživy dediča kryté. Z uvedeného je zrejmé, že závery odvolacieho súdu, o ktoré výhradne oprel svoje rozhodnutie napadnuté dovolaním, že „stav odkázanosti žalobcov na výživu poručiteľa by mohol byť zachovaný len vtedy, ak by rodičia žalobcov neboli objektívne schopní výživu poskytovať (ani ich majetkové pomery by neumožňovali poskytovanie výživného), teda by boli sami „sociálne odkázanými“; že „odkázanosťou výživy na poručiteľa je potrebné rozumieť stav výlučného napojenia spoločnej osoby na výživu poručiteľa, príp. situáciu, keď tu neexistuje iná osoba, ktorá by mala za povinnosť prispievať na jej výživu“, nie sú správne“.

26. S ohľadom na všetky uvedené skutočnosti odvolací súd posúdil odvolanie žalobcu ako dôvodné, nakoľko má za to, že žalobca splnil všetky zákonné podmienky uvedené v § 474 ods. 1 OZ, a preto rozhodol o zmene rozsudku súdu prvej inštancie tak, že žalobe žalobcu vyhovel.

27. K námietke odvolateľa ohľadne prípustnosti právneho zastúpenia žalovaného 3/ všeobecným zástupcom (nie advokátom) odvolací súd dodáva, že súd nemá vedomosť o tom, že by zvolená zástupkyňa aktuálne vystupovala v inom súdnom konaní. Pokiaľ odvolateľ poukazuje na to, že právna zástupkyňa žalovaného 3/ vystupuje v konaní vedenom pod sp. zn. 42C/74/2021, odvolací súd poznamenáva, že o zastupovanie vo viacerých konaniach pôjde vtedy, ak všeobecný zástupca vystupuje vo vyššie dvoch neskončených sporoch, ktoré spolu skutkovo nesúvisia. Ak ide o právoplatne skončené konania, možno zastupovanie všeobecným zástupcom v týchto konaniach zohľadniť a zástupcu v aktuálnom konaní nepripustiť za predpokladu, že medzi týmito konaniami existuje taká časová súvislosť (frekvencia výskytu), ktorá odôvodňuje záver, že zastupovanie zo strany všeobecného zástupcu nie je ojedinelé a jednorazové. V danom prípade však právna zástupkyňa žalovaného 3/ vystupuje v skutkovo súvisiacich veciach a súdu je z jeho činnosti zároveň známe, že konanie vedené pod sp. zn. 42C/74/2021 bolo právoplatne skončené rozhodnutím Krajského súdu v Žiline pod sp. zn. 10Co/68/2023 zo dňa 24.10.2023.

28. Súd sa v neposlednom rade zaoberal aj námietkou odvolateľa, že v danej veci rozhodoval nezákonný sudca z dôvodu, že žalobca požiadaval o spojenie vecí, o ktorom nebolo riadne rozhodnuté. Odvolací súd tu poukazuje na tú skutočnosť, že pridelenie vecí konkrétnym sudcom sa vykonáva náhodným výberom na základe zákonných kritérií. Naopak, v prípade, že dôjde k spojeniu vecí, dochádza k odňatiu zákonom predvídaného sudcu za účelom zrýchlenia a zefektívnenia súdneho konania. Preto sa zmena v osobe zákonného sudcu po pridelení vecí musí udiať jedine v súlade so zákonom ustanovenými podmienkami a pri dodržaní zákonom ustanoveného postupu (Ústavný súd SR I. ÚS 448/2016). Ako súd prvej inštancie správne uviedol, spojenie vecí je rozhodnutie procesného charakteru, ku ktorému súd pristupuje z dôvodov racionality a hospodárnosti konania a nemôže mať taký vplyv na postavenie účastníka v súdnom konaní (I. ÚS 122/05). Ak súd prvej inštancie nerozhodne o spojení vecí,

alebo takémuto návrhu nevyhovie, nedôjde automaticky k odňatiu zákonného sudcu ani k porušeniu základného práva na súdnu ochranu účastníka súdneho konania, ktoré by bez ďalšieho odôvodňovalo zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa.

29. Odvolací súd k ďalším námietkam žalovaných 2/ a 3/ uvádza, že tieto boli založené na správnosti zamietajúcich dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, s čím sa však odvolací súd s ohľadom na vyššie uvedené nestotožnil, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z nesprávneho posúdenia veci, ako aj nesprávne zisteného skutkového stavu.

30. K námietkam žalovaných 2/ a 3/ ohľadne určenia, či veci patria alebo nepatria do dedičstva po poručiteľovi sa odvolací súd nevyjadroval, pretože predmetom tohto súdneho konania je určenie, či žalobca je alebo nie je dedičom v II. zákonnej skupine po poručiteľovi. Námietky žalovaných ohľadne predmetu dedičstva preto odvolací súd považoval v tomto konaní za irelevantné.

31. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32. O náhrade trov konania prvoinštančného a odvolacieho odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a 2 v spojení s ustanoveniami § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal náhradu dôvodne vynaložených trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči neúspešným žalovaným 2/ a 3/. Voči žalovaným 1/ a 4/ žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si tieto neuplatnil.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).